

oprávnění k samostatnému provozování zubní techniky i ti, kteří v době jeho vyhlášení nebyli ještě ani vyučeni, a to ani jako majitelé koncese, ani jako její pachtýři, neboť i to by se příčilo zákonodárnému účelu. Netřeba se proto ani zabývatí otázkou, zda propachtování zubotechnické koncese bylo neplatné také podle § 55 živn. řádu. Poněvadž částka 15.000 Kč byla jen úplatou za očekávané plnění, které žalovaný žalobci podle shora uvedených vývodů poskytnouti nemůže, a poněvadž žalovaný, kdyby tuto částku podržel, by byl o ni bezdůvodně obohacen na úkor žalobce (§ 1435 obč. zák.), jest povinen ji žalobci vrátiti.

Čís. 14623.

Pojišťovací smlouva.

Pojem »přehánění škody«.

Ztráta nároku pro přehánění škody nastává jen, byla-li škoda přeháněna obmyslně a to při jejím zjišťování.

(Rozh. ze dne 12. října 1935, Rv I 2419/33.)

Žalobce pojistil u žalované pojišťovny sklizeň na dobu od 23. srpna 1929 do 23. prosince 1929 a movitosti a inventář obytných a hospodářských stavení vesměs proti škodám požárními na dobu od 4. května 1927 do 4. května 1937; pojistné do 23. prosince 1929 bylo včas a řádně zapraveno. Dne 14. prosince 1929 ve stavení pojistníkově vypukl neznámým způsobem požár, při němž mu byly zničeny pojištěný inventář a zásoby. Pojišťovna odmítla podle § 31 odst. 7 všeob. pojišť. podmínek pojistníku škodu likvidovati, poněvadž při vyšetřování škody podstatným přeháněním výše škody i udáním, že byly zničeny předměty, kterých tam před škodou nebylo, zavinil si sám ztrátu nároku na náhradu utrpěné škody. Dne 4. července 1929 utrpěly totiž polní plodiny v katastrálním území obce B. škodu katastrofálním krupobitím, kteráž škoda byla místy až totální. Žalobce byl proti škodám z krupobití pojištěn u pojišťovací banky S. a byla mu přiznána po vyšetření náhrada škody z krupobití částkou asi 16.000 Kč. Proto žalobce nemohl míti dne 14. prosince 1929 uloženy sklizené plodiny v množství jím tvrzeném a likvidátor škodu požární na zásobách vyšetřil jen částkou 4.470 Kč. Ohledně movitostí neměl pojistník pojištěny rovněž všechny věci, jak to uvádí. Žalobou domáhá se proto pojistník vyplacení pojistného obnosu. První soud uznal podle žaloby jen do výše 3.409 Kč. Důvody: Žalobce při vyšetřování škody požární udal, že mu shořelo 137 q sklizně, ač mu mohlo shořeti jen 63 q. Z toho jest patrné, že škodu ohledně sklizně podstatně přeháněl. Ve smyslu § 31 odst. 7 všeobecných pojišťovacích podmínek zanikl proto nárok žalobcův na náhradu škody z pojistky na sklizeň. Podle protokolu o odhadnutí škody žalobce měl podle jedné pojistky pojištěn proti ohni hospodářský inventář a podle druhé pojistky byly pojištěny proti požárními škodám další věci. Že by žalobce škodu na nemovitostech přeháněl, nebylo prokázáno a nelze usuzovati na přehánění škody, když žalobce patrně omylem jmenoval věci mu shořelé, které ve skutečnosti pojištěny neměl,

v domnění, že pojištěny byly. Zamítnutí nároku na náhradu ohledně obou pojistek žalovanou pojišťovnou postrádá proto oprávněnosti a přiznává mu proto soud za ně, hledíc k posudku znaleckému, 3.409 Kč. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání žalované pojišťovny ani žalobce, pokud byla jeho žaloba, domáhající se částky 13.850 Kč s 5% úroky ode dne 1. ledna 1930 za zničené zásoby obilí a píce a část movitostí, zamítnuta. Vyhověl však jeho odvolání, pokud žaloba ohledně částky 3.534 s 5% úroky ode dne 1. ledna 1930 za shořelé movitosti a inventář byla zamítnuta a uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí. D ů v o d y: K odvolání žalované. Jestliže žalobce uváděl v protokole o odhadnutí škody omylem — jak sama dovolatelka připouští — jako shořelé věci, jež pojištěny neměl, pak nelze mluvit také o přehánění škody. Podle § 1 č. 7 pojišťovacích podmínek zaniká nárok na náhradu, jestliže pojištěný při vyšetřování škody provinil se podvodným udáním nebo zatajením, zejména, jestliže podstatně přehání výši škody, jakož i udává, že zničeny nebo poškozeny byly předměty, kterých tu před škodou nebylo. Z toho ustanovení vyplývá, že nepravdivé údaje musí se státi pojištěncem obmyslně. Z toho, že žalobce udal při vyšetřování mezi shořelými věcmi věci, které neshořely, byvše zachráněny, neplyne ještě, že by tu bylo obmyslné nepravdivé udání, když žalobce tvrdí, že předměty ty byly sice při ohni zachráněny, při tom však poškozeny. Že žalobce pak cenu oněch shořelých věcí přeháněl, soudem první stolice dosud prokázáno nebylo. Soud první stolice ohledně výše škody za shořelé movitosti a inventář mylně spokojil se pouze odhadem, učiněným Pavlem K-em. Teprve po provedení důkazů ve směru tom žalobcem nabídnutých bude lze posouditi, zda žalobce i ohledně věcí těchto vědomě obmyslně činil nepravdivá udání. Naprosto však neobstojí stanovisko žalované, že první soud již proto, že zjistil, že žalobce podstatně přeháněl škodu ohledně shořelých zásob obilí, měl celý žalobní nárok zamítnouti, ježto obě smlouvy pojišťovací tvoří vlastně nedílný celek, vztahující se na jedno a totéž riziko. Odvolatelka sama doznává, že na zásoby obilí a píce vztahovala se jiná pojišťovací smlouva, a na věci movité a inventář rovněž zvláštní pojišťovací smlouva. Avšak i kdyby pojištění všech těchto věcí bylo shrnuto v jedinou smlouvu pojišťovací, nemohly by nesprávné obmyslné údaje pojištěncovy ohledně jedné skupiny přivoditi zánik nároku na náhradu i ohledně skupiny druhé (srov. rozh. č. 9533 sb. n. s.), tím méně tedy mohl zaniknouti v souzeném případě nárok na odškodné z pojistky na movitosti a inventář proto, že žalobce učinil falešné údaje ohledně náhrady škody z pojistky na obilí a píci. Bylo proto odvolání žalované, pokud byla odsouzena k náhradě za pojištěné movitosti a inventář, zamítnouti. K odvolání žalobcovu: Prvým soudem je zjištěno, že žalobce při vyšetřování škody udal, že mu shořelo 137 q sklizně, ač mohlo shořeti mu pouze 63 q sklizně a dospěl ze zjištěné této skutečnosti k závěru, že žalobce při sepisování odhadu škody podstatně výši škody přeháněl, s kterýmžto závěrem odvolací soud jako správným souhlasí. I kdyby však při ovsu bylo přiznati, že nejde tu o podstatné přehánění výše škody, je toto poslední nade vši pochybnost prokázáno při žitu, a to i kdyby bylo pravdou, že žalobce udal pouze, že mu shořelo 78 q žita, jakkoli v protokole je výslovně udáno 14½ q,

neboť tu rozdíl mezi kvantem žita, jež žalobce mohl míti v den požáru na sýpce uloženo, a mezi kvantem žita jím jako shořelým udaným je tak nápadný, že rozdíl ten nelze vysvětliti ničím jiným, než jen právě úmyslem žalobce falešným údajem množství shořelého žita získati od pojišťovny vyšší odškodné. Jestliže odvolává se na zásadu dobré víry v obchodě obvyklou, platí zásada ta i pro něho, a se zásadou tou se nesrovnává, když proti pravdě udal větší množství shořelého žita, než na sýpce žita bylo. Bylo proto odvolání žalobcovy co do náhrady škody na shořelé obilí a píci jako neodůvodněné zamítnouti. Totéž platí ohledně požadované náhrady za určité další věci a zásoby, v kterémžto směru zjistil první soud, že věci tyto v ceně 1.785 Kč pojištěny nebyly, proti kterémuž ujištění žalobce nikterak neprohlásil. První soud posoudil tudíž věc správně po stránce právní, když žalobu ohledně částky 12.065 Kč za obilí a píci a ohledně částky 1.785 Kč za předměty shora uvedené celkem 13.850 Kč zamítl. Správným jest ovšem zjištění prvního soudu, že jiné věci byly při ohni zachráněny. Než žalobce tvrdil a nabídl o tom důkazy, že věci ty byly ohněm poškozeny, v kterémžto směru se první soud tvrzením žalobce nezabýval a nabídnuté důkazy neprovedl, takže řízení ve směru tom se jeví neúplné. Pokud pak jde o ostatní movitosti, za něž první soud přiřkl žalobci náhradu v celkovém obnose 3.409 Kč, zjistil první soud výši škody na základě výpovědi Pavla K-y a ohledně spížirny stanovil škodu podle § 273 c. ř. s., ač žalobce nabízel ohledně přiměřenosti škody za tyto věci důkaz svědky a znalci. První soud neměl se ve směru tom spokojiti pouhou výpovědí svědka Pavla K-y, který je zaměstnancem (likvidátorem) žalované pojišťovny, nýbrž měl, když již slyšení svědků nepovažoval za účelné, uznati na důkaz znalce, který by na podkladě údajů obsažených v protokole o likvidaci škody podal o výši škody dobrozdání. Na movitosti a inventář po odečtení částky 13.850 Kč zbývá ze žalobního nároku 6.943 Kč, prvním soudem přisouzeno 3.409 Kč, takže ohledně částky 3.534 Kč prvním soudem zamítnuté bylo rozsudek zrušiti.

Nejvyšší soud k dovolání žalované zrušil rozsudky obou soudů ve výroku, jímž žalovaná byla uznána povinnou zaplatiti žalobci 3.409 Kč, a uložil prvnímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y :

Přehánění škody jest lišiti od ostatních v čl. 31 čís. 7 všeobecných pojišťovacích podmínek uvedených důvodů ztráty nároku. Neboť přeháněním škody jest rozuměti pouze udání větší škody pojištěných věcí opravdu požárem zničených nebo poškozených, nežli činí jich skutečná škoda. Ale i přehánění škody předpokládá obmyslnost, což patrno jest ze samého významu slova toho, a není proto přeháněním, odhadoval-li pojistník škodu věcí skutečně zničených nebo poškozených v dobré víře výše, nežli byla odhadnuta likvidátorem nebo znalce. Odvolací soud má sám pochybnosti o výši škody věcí požárem zničených nebo poškozených, nařídív o tom provedení nových důkazů a před provedením těchto důkazů nelze bezpečně dojiti k závěru, zda žalobce vůbec odhadoval škodu věcí skutečně zničených nebo poškozených výše, nežli on činí. Teprve podle takto provedených důkazů bude lze posouditi, zda

žalobce udával vůbec škodu výše, a zda tak učinil obmyslně, čili zdali ji přeháněl, při čemž bude rozhodným jen, zda tak činil při vyšetřování škody a nikoliv, zda ve sporu se domáhal vyšší škody, poněvadž toto není předpokladem ztráty nároku na plnění podle čl. 31 č. 7 všeobecných pojišťovacích podmínek. Bylo proto rozsudek v napadené části zrušiti.

Čís. 14624.

Byla-li pohledávka dlužníková přikázána věřiteli k vybrání, nemůže se dlužník domáhati žalobou na poddlužníkovi ani toho, by složil pohledávku do soudního deposita.

(Rozh. ze dne 15. října 1935, Rv III 827/34; důvody viz Úr. sb. č. 2245.)

Srovnej Úr. sb. č. 672, 1555, 1591 a sb. n. s. č. 10837.

Čís. 14625.

Veřejný notář jest zodpověden majiteli směnky za škodu způsobenou tím, že — ač byl včas požádán — předložil směnku k výplatě a učinil protest pozdě, domnívaje se, že den 26. prosince je svátek státem uznaný.

(Rozh. ze dne 15. října 1935, Rv III 896/34; důvody viz Úr. sb. č. 2246.)

Čís. 14626.

Za náležitý doklad nedoplatků pojistného podle zákona č. 221/24 Sb. z. a n. (ve znění zákona č. 184/28 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky min. soc. péče č. 185/28 Sb. z. a n. a v úpravě vládního nařízení č. 112/34 Sb. z. a n.) přihlášených k rozvrhu výtěžku z prodeje nemovitosti lze pokládati jen listinu vydanou v předepsané formě osobami k tomu oprávněnými.

Zákonným zástupcem okresní nemocenské pojišťovny není její vedoucí úředník sám o sobě a není proto oprávněn za ni jednati.

(Rozh. ze dne 16. října 1935, R IV 387/35; důvody viz Úr. sb. č. 2253.)

Čís. 14627.

K §§ 93 a 94 knihovního zákona.

Listiny, o něž se opírá knihovní žádost, mohou býti po formální stránce přezkoumány jen podle stavu v době podání žádosti.

(Rozh. ze dne 17. října 1935, R I 894/35.)

Žadatelka navrhla na základě tržové smlouvy z 2. června 1932 uzavřené mezi ní a obcí P. a opatřené schvalovací doložkou okresního úřadu v Č. z 1. února 1933, aby byla z jedné vložky odepsána určitá po-